

Kõrgessaare valla ja Kärkla linna ühinemise arutelu

RAHVAKOOSOLEKU PROTOKOLL

Kõpu külas, 22. märtsil 2013

Algus: 18.00

Lõpp 19.30

Koosolekul osalesid juhtkomisjoni liikmed: Aili Küttim, Jaanus Valk, Mati Kiivit, Katrin Sarapuu, Ivo Eesmaa, Georg Linkov, Tiit Harjak, Anton Kaljula, Ants Vahtras, Helika Villmäe.

Rahvakoosolekul osales 42 inimest.

Jaanus Valk: on tore näha, et ka Kõpu rahvas on leidnud aega koosolekule tulla. Koosoleku ülesehitus on analoogne Kõrgessaarega ja annangi sõna tänastele volikogu esimeestele.

Aili Küttim: hea meel on näha, et nii Viskoosas kui siin on inimesed huvitatud sellest, mis toimumas ja mis edasi toimub. Aasta algul oli Kõpu koolis siin samas saalis HOL koosolek, ja siit see ühinemise mõte alguse sai, kui tuli teemaks, et riik ei taha Kõpu kooli edasi pidada ning arutati, mis saab edasi. Arutelu, mis tookord laua ääres oli, ei andnud ettepoole erilisi lootusi ning me lahkusime üsna murelike südametega. Ja sellest, mis edasi sai, te juba teate, oleme alustanud Kärdlaga läbirääkimisi. Meie volikogu võttis üksmeelselt otsuse vastu, aga enne seda oli teema üle tõsine arutelu ja mõtlemine. See on ka põhjendanud, sest meil ei ole täna garantiid tulemuse osas - valime ühe tee, on mitu valikut, võtame teise tee, juhtub samuti mitu valikut. Meie seda otsust tehes oleme soovinud jõuda parima tulemuseni ja küllap me koos ka jõuame, kui vaatame ettepoole ja lähtume võib olla mitte ainult oma vajadustest, vaid näeme kogu Hiiumaad ning küll me oma väikse kogukonnaga, kes meid siia saarele jäänud on, saame Hiiumaa toimivaks. Ettevalmistatud slaidiprogramm näitab kitsaskohti ning plusse ja miinuseid, miks see otsus sai tehtud.

Ivo Eesmaa: see, mis toimub, on ajalooline sündmus. Ühinemist on algatatud varem 7 korda, iga kord on ühinemise algatajate hulgas olnud kas Kõrgessaare või Kärkla, kunagi varem pole nii kaugele jõutud. Täna ühinemise algatajad otsustasid, et teeme meie esimese sammu ära ja ehk tulevad teised ka kaasa, sellest ka uue valla pretensioonikas nimi. Loodame, et ükskord saab olema üle Hiiumaaline ühinemine. Varem on olnud juttu sellest, et kui Kõpu kooli hakatakse kinni panema, siis on Kärkla kool valmis selle üle võtma. Seega oleme seda laadi ühinemise peale juba varem mõelnud, nüüd aga räägime juba palju laiemalt. Usun, et suur vald on parem kui väike vald ja küllap on seda jõudu ka rohkem, sellepärast ka kogu see protsess. Kuidas me seda näinud oleme, on lepingus kirjas. Täna üritus ongi selleks, et anda selgitusi lepingu kohta.

Jaanus Valk: /näitab ja selgitab slaidiprogrammi/ Kõigepealt ülevaade tänasest seisust. Läbi seaduse muudatuse on võimalik saartel ühineda neil omavalitsustel, mis ei oma ühist maismaapiiri. Eeldused: meil on suhteliselt ühine majandusruum, avaneb see kõige rohkem turismis, kahtlemata on Kõrgessaare ja eriti Kõpu piirkond need turismimagneti pooled; meil on seotud infrastruktuurid, samas see sidusus saab olema veel suurem, kuna sõltumata ühinemise protsessist läheb alates juulikuust kogu avalik veevõrk Kõrgessaares ja Laukal

Kärdla Veevärgi hallata tulenevalt seadustest ja projekti nõuetest; kahtlemata omavalitsuste vaheline koostöö toimimine ja ühistegevus on Kärdla ja Kõrgessaare vahel Hiiumaa omavalitsustest kõige tugevam: äärmiselt oluline on see, et algusest peale oli selge, et kaks võrdsete soovidega partnerit, vähemalt juhtkonna tasandil, hakkasid seda asja läbi viima. Ei oleks olnud võimalik jõuda ühinemislepingu projektini ca 1,5 kuuga, kui poleks olnud mõlema poole tõsist taht.

Olemasolevad süsteemid täna: Kõrgessaare rahvaarv kolm korda väiksem kui Kärdla, finantsid ei võimalda palgata iga spetsialisti spetsialiseeruma oma alasse, töökorraldus on suhteliselt killustatud, igal ühel ametkonnast on äärmiselt palju töövaldkondi, mis viib asjade venimiseni; ei võimalda eelarved teha arengutes piisavalt investeringuid ja projektide omaosaluste katmist, kas siis kõrge laenu protsendi tõttu või tagasimaksevõimekuse puudumise tõttu. Ühe omavalitsuse elukvaliteet sõltub otseselt teise omavalitsuse teenustest – see on suhteliselt selge. On palju teenuseid, mis on üldvajalikud, on see siis meditsiin või haridus, mis ongi praktiliselt Kärdla pool. Osutame vastastikku teenuseid, palju on riigi seadusandlusest tulenevalt omavahelist tasaarvlemist, näiteks kui meie lapsed on Kärdlas või vastupidi, samas huvihariduse valdkonnas on see teenus Kõrgessaare lastele just maksumuse koha pealt kättesaamatum kui Kärdla lastele; piiriülesed topelt kooskõlastamised meie ettevõtjatel - need on kõik sellised teemad, mis oleks ühiselt paremini koordineeritavad.

Rahvastiku struktuurilt oleme väga lähedased. Tööealiste protsent mõlemal on suhteliselt võrdne, äärmiselt hea seis on täna 20-24 aastate seas, kuid minnes allapoole hakkab see näitaja kiiresti kahanema. Rahvaarvult on nii Kärdla kui Kõrgessaare vähenemistrendis ja sõltume mõlemad nendest otsustest, mida teevad suured omavalitsused mandril. Viimase kolme kuuga on rahva vähenemine olnud sama suur, kui viimase kolme aastaga.

Hariduse ja laste koha pealt oleme mõlemad miinustrendis. Kõrgessaare lasteaias on praegu 3 rühma ja 49 last, kooli läheb neist 7, kooli lõpetab 10 last. Kärdla lasteaias on 7 rühma ja 139 last, kooli võib minna 26 last vähem, kui sellel aastal. Sõimerühmade ja sündivate laste arv on väikses tõususes, aga see ei kajastu veel nendes numbrites. 2006.aastast alates on näha selget langust ka I ja II kooliastme lastearvu kohta, ka Kõpu koolis on laste arv langenud 20lt 15 peale, III kooliaste, mis on võtmesõna hariduse rahastusmudelil, on oodata langust, alates 30 lapsest III kooliastmes tagab riigi rahastuse ja õppevõimaluse, alla 30 lapse seda aga ei taga. Samamoodi edasi minnes jääb puudujääk üsna suureks, sest seda rahastatakse I ja II kooliastme arvelt, mis omakorda mõjutab õpetajate palkasid. Me ei tea täna, millise rahastusmudeliga riik edasi läheb.

Töötuid kokku 158, Kärdlas 108, Kõrgessaares 50. Kõrgessaare maksumaksjad on stabiilsemad, Kärdlal näitab väikest langust, sõltub töökohtade asukohast. Kõrgessaare sõltub mandril töötavatest maksumaksjatest, Kärdla sõltub oma territooriumil olevatest töökohtadest. 2012.aasta lõpu seisuga oli keskmine sissetulek Kõrgessaares 881 eurot inimese kohta kuus, Kärdlal 813 eurot kuus. Tulumaksulaekumine on suhteliselt hea elaniku kohta. Need on statistilised numbrid ja näitavad pigem seda, et maksumaksja on meie sissekirjutusega, kuid töötavad väljaspool Hiiumaad. Eakate osakaal on vaikselt tõusev trend, paratamatult tõuseb sotsiaalteenuste osutamise vajadus.

Tulu poole pealt: Kärdla täna saab veel tasandusfondi, see on fond mida arvestatakse tulude – kulude tasanduse mõttes. Need omavalitsused, kelle arvestuslik tulu ületab kulusid seda ei saa, nende hulgas on ka kõik Hiiumaa vallad.

Infrastruktuur: teede hoolduses on struktuurid erinevad, Kõrgessaarel on 93 km kruusakattega külalteid ja 5 km tänavaid, Kärđlal 34 km tänavaid. Samas tähendab see valemite järgi seda, et Kärđlal on arvestuslikult 22 km teid ja Kõrgessaarel 6 km teid. Sel aastal on riik hakanud panustama teedele, mis läbivad linna või väljapääsusi merele ja sadamatesse, ja ka Kõrgessaarel on lootus tänavu renoveerida mõni teets. Majanduslangus tõi kaasa kõigile omavalitsustele teederahade 2/3 vähenemise, aga praegu on näha väikest tõusu selles osas.

Majanduse poole pealt vaadates: kalmistuid on Kärđlal 1, Kõrgessaarel 5; ühisveevärk- ja kanalisatsioon on Kärđla Veevärki hallata: soojamajandus Kõrgessaarel puudub, Kärđlas on küll olemas, kuid mitte linna enda hallata. Kogu majanduspool tuleks lahendada piirkonnapõhiselt ja samas kaaluda ühise majandusüksuse loomist.

Hiiu valla struktuur: välja on pakutud osakonnapõhine struktuur: arengu- ja keskkonna osakond, majandusosakond, rahandusosakond, sotsiaalosakond, haridus- ja kultuuriosakond ja vallakantselei. Praegu on meie struktuurid erinevad, Kõrgessaarel on nõunike süsteem, Kärđlal osakondade süsteem. Lisaks jätkavad esialgu tööd kõik hallatavad asutused.

Ühinemise plussid ja miinused: palju küsimusi on tekitanud laenud. Laenud on nii pluss kui miinus. Kui täna vaatame 2012 alguse seisuga, siis on laenukoormused sarnased, kuid Kärđla volikogu on teinud otsuse laenu võtmiseks sadama ehituse lõpule viimiseks ja kui see kasutusele võetakse, siis on laenukoormuse vahe omavalitsustel ühe inimese kohta kahekordne. Kärđla laenukoormuse järgi ei ole võimalik Kärđlal laenu juurde võtta, lubatud protsent on täis. Kõrgessaarel pole suurt laenuprotsenti, kuid eelarve väiksusest tulenevalt on tagasimaksevõimekus väike ja samamoodi peaks paar aastat ootama, enne kui saaks hakata mõtlema investeringute peale. Samas, kui suudame ühise omavalitsuse luua, oleks mõistlik laenuprotsent ja meie investeerimisvõime oleks tugevam.

Läbi spetsialiseerumise näeme teenuste paranemist; näeme plussi ka selles, et suudame olla tugevam ja mõjusam partner erinevatele organisatsioonidele, omavalitsustele ja riigile, oleme konkurentsivõimelisemad.

Miinuseks oleme Kõrgessaare poolt pannud politiseerumise ehk erakonnastumise. Kõrgessaarel ei ole erakonnasest arutelu volikogu otsuste osas, Kärđlal on aga erakondlik volikogu. Ka uues vallas jääks erakondlikud koalitsioonid, kahtlemata tekib seal ka erakonnavaba valimisliit, see võib teistpidi ka plussiks tulla, sest tõenäoliselt kujuneks uus volikogu samadest inimestest, kes praegu volikogudes on.

Ühinemistoetus: seda ei saa võtta eelduseks ühinemisel, kuid kahtlemata oma pluss sellel on. Täna on see toetus umbes 330 tuhat eurot. Ühinemislepingus on kokku lepitud tegevused, mis enne uue Euroopa rahastuse perioodi algust tuleks ette valmistada. Nende ettevalmistavate tegevuste kulude katteks on mõeldud kasutada ka osaliselt ühinemistoetust. Kahe omavalitsuse peale oli kokku 10 suuremat projekti, millega peaks kohe edasi minema, nendest valisime välja kolm. Nendeks on Kärđla sotsiaalkeskus, Kõrgessaares teadmiskeskus ja üldine kaugkütte ja biokütuse süsteemide arendus. Selle teemaga tuleb kindlasti edasi minna, sest täna on sõltuvus väljast tulevast energeetikast, olgu see siis elektri või diiselkütuse näol, arengut pärssiv ja igapäevaselt kallinev.

Haridussüsteemi jätkusuutlikkus: suurel omavalitsusel on lihtsam leida eelarvelisi vahendeid, et hoida üleval III kooliastet, et seda ei peaks tegema teiste kooliastmete arvelt. Täna oleme ühinemislepingus kokku leppinud Lauka kooli säilimises. Võimalik on avada Vigri lasteaias

täiendav rühm. Vajadus selleks võib tekkida töökohtade loomisel Kõrgessaare valla piirkonda.

Avalike teenuste hindade ja aluste ühtlustamine 2014-2015 aastal. Ühtlustamine peaks toimuma tarbijale positiivsemas suunas, see puudutab ka vallasisesid töötasusid, täna on näiteks erinevused nii lasteaia kui kooli töötajate palkades, ja seda mõlemat pidi.

Pluss on ka see, et suures volikogus mõtlemine on hoopis laiem ja strateegilisem. Siinkohal loodame ka kodanikuaktiivsuse kasvule.

Statistilised numbrid võivad olla nii plussis kui miinuses. Kõrgessaare tasandusfondi ei saa, edaspidi võib tänu ühinemisele tasandusfond kaduda ka Kärdlal. Täna on ühinenud omavalitsustel teatud soodustused struktuurfondidest raha taotlemisel.

Lõpetuseks: rahvaküsitluse aeg on 5.-7. aprill, lepingule ettepanekute esitamise tähtaeg on 04.aprill.

Riho Rahuoja: eelmisel koosolekul oli palju juttu kahest valimisringkonnast ja mandaatide jaotusest, et see jaotub 8 ja 13. Valimisseadus näeb tõesti ette, et on võimalik jaotada ära mandaadid, kuid see ei tähenda, et sama arvu jagu tuleb volikogu liikmeid ühest või teisest valimisringkonnast. Arvutused näitavad, et see võib olla +/- 3. Tuleks arutada, kas sellisel juhul on mõistlik teha 2 valimisringkonda või ikkagi 1 valimisringkond.

Jaanus Valk: seadus annab sellise matemaatilise võimaluse, kuna ühe ringkonna puhul tekib oht, et suurem omavalitsus oma valijatega „sööb“ väiksema ära. Kuigi lepingus jõudsime 2 valimisringkonnani, peame teoreetiliselt mõtlema „meie“ peale. Ja kui nüüd Kõrgessaare inimene tahab valida Kärdlas ja vastupidi, siis seda tõesti 2 ringkonnaga ei teha ei saa, ühe ringkonnapuhul saaks.

Karin Pihel: meil pole küsimusi, kuna peame nagunii Kärdlasse sõitma, kas apteeki, või arsti juurde või poodi. Kõrgessaarest sõidan nagunii mööda.

Liia Toom: küsitlusest sain aru, aga mitut inimest saan edaspidi siis valimistel valida?

Jaanus Valk: sügisel toimuvatel valimistel saab ikka ühe inimese valida.

Aili Küttim: küsin rahva käest, mis on teie murekohad? Kõike ei saa omavalitsus küll muuta, aga just need mured, kus omavalitsus saab aidata.

Karin Pihel: perearst on kaugel, aga seal ei saa muuta midagi. Ta käib küll siin ka vastu võtmas, võib olla see informatsioon ei jõua Kalanasse välja.

Aili Küttim: siis on probleem info liikumises, siin saab küll omavalitsus appi tulla.

Jaanus Valk: ühinemislepingu kohaselt tuleb teeninduspunkt ka Kõppu ja tavateenused saab aetud kohapeal, mingitel päevadel nädalas käivad ametnikud ka siin. Perearsti lähemale toomine peaks olema võimalik, aga täna meie seda otsustada ei saa, saame vaid läbirääkida selles osas.

Mai Saal: kas nimi Hiiu vald on kindel?

Jaanus Valk: ei ole, aga ettepoole vaadates on see neutraalne ja õige. Perspektiivis on Hiiu vald õigem kui näiteks Kõrgessaare vald.

Harda Roosna: küsimus maavanemale: kui tulevikus saab olema üks omavalitsus, siis mis saab maavalitsusest?

Riho Rahuoja: omavalitsuste liitmisega ei reformita maakonna tasandit ja ei otsustata maavalitsuse saatust. Küll on aga tänasel maavalitsusel suur hulk ülesandeid, mida võiks anda omavalitsusele juhul, kui saarel oleks üks omavalitsus. Eelkõige puudutab see arendustegevust, planeerimistegevust, ühistransporti, sotsiaalteenuseid, võib olla midagi veel, ja on kindlasti asju, mida ei saa üle anda KOVile, näiteks maareformi lõpetamist, järelevalvelt KOV õigusaktide üle jms. Täna ei tähenda KOV ühinemine maavalitsuse kaotamist.

Liia Toom: meie kõige suurem mure on talvine „jäätee“.

Aili Küttim: mulle tundub, et viimase aastaga on talvine teede hooldamine paremaks läinud.

Keegi rahva seast: kuni Luidjani.

Jaanus Valk: Luidja-Lauka teelõik on ohtlik ja tõsteti juba eelmisel aastal punasesse kategooriasse ja tema hooldus on sama, mis II kategooria teedel. See on selgelt probleem, aga usun, et selles osas saab asi paremaks minna.

Svetlana Reinmets: kuidas see saab paremaks minna?

Jaanus Valk: suurema ressursi jagamine annab võimaluse suurema osa ära teha. Me ei suutnud ühtegi teelõiku remontida, kuna rahad võeti maha ja intensiivne teede lagunemine toimus nii kruusateedel kui asfaltteedel. Täna on hakatud teederaha tõstma.

Aili Küttim: valla teed ja riigi teed on kaks erinevat asja.

Svetlana Reinmets: kui oleme ühine vald, siis paneb volikogu paika prioriteedid, aga kardan, et kui juhtimine on kaugel, ei nähta meid ja jääme tähelepanuta.

Jaanus Valk: loodan Hiiumaa erisusele, oleme liige seotud ja ma ei karda, et volikogu jääb Kärkla keskseks, pigem mõtleb uus volikogu veel laiemalt.

Aili Küttim: lepingu punktide juures arutati pikalt ja tõsiselt samuti ääremaastumise ohtusid, kuid jõudsime selle mõtte juurde, et lubadusi annavad praegu samad inimesed, kes tõenäoliselt osalevad ka uue volikogu töös. Garantiid anda ei saa, küll on see aga usalduse küsimus.

Ivo Eesmaa: lepingus on kirjas, mis Kõpu teeninduspunktis saab olema, regulaarselt hakkavad käima nii volikogu esimees kui abivallavanem, samuti teised spetsialistid.

Svetlana Reinmets: lubadusi on varem ka antud, neid on kerge anda, aga raske pidada.

Jaanus Valk: ei saagi kõiki lubadusi täita, kui ei ole kellele neid täita. Võiks pidada Kõpus algklasse edasi, aga kellele seda peame, kui lapsi pole. Ka teede osas on tendentsid, mille vastu me ei saa.

Riho Rahuoja: aasta alguses oli teedehooldejatega koosolek, kus uurisime, miks teed siin Kõpus nii libedad on. Neid hooldatakse vastavalt nõuetele ja nõuded ongi sellised, mis lubavad selliseid teid siin pidada. Olen neile südamele pannud, et Hiiumaal, kui väikses kogukonnas, ei saa teha nii palju, kui normatiiv nõuab, vaid tuleb teha nii palju, kui suudate. Omavalitsusel on võimalik prioriteetides kokku leppida küll, nõuab suhtlemist ja tööd, iseenesest ei tule midagi, ja kindlasti on suuremal vallal läbirääkimisteks jõudu rohkem.

Jaanus Valk: ka täna on teedemehed meile kriitilistes olukordades vastu tulnud, seega ei saa öelda, et seda pole.

Ilme Treisalt: kas saab suunata või mõjutada teede pindamisi, et ei tehtaks nii, et ühel aastal 100 meetrit ja paari aasta pärast jälle 100 meetrit?

Tiit Harjak: kruusateede pindamiseks on Hiiumaal aastas umbes 3 km ulatuses raha, rohkem raha ei ole ja sõltuvalt üle Eestilisest pingereast on Hiiumaa esimene objekt seal 61. Valemid, mille järgi seda arvestatakse, on keerulised. Seal arvestatakse nii koolibusside, turismiteekondade, liiklussageduse jm asjaoludega.

Riho Rahuoja: olen rääkinud Maanteeameti peadirektoriga ja öelnud, et kui hakatakse tegema üleriigilist pingerida, siis lähema 20 aasta jooksul teedehitus Harjumaalt ei välju. Meie suvine liiklus on murdosa Tallinna ümbruse liiklusest, ja on mitu erinevat näitajat, mille järgi seda vaadatakse. Meid võiks aidata nendest indikaatoritest ainult see, et meil on teede ääres maju.

Jaanus Valk: selge, et teede probleem on suur probleem.

Svetlana Reinmets: kui saame teed korda, kaob ära see probleem, mis minul hinge peal on - juhul kui Laukal III kooliaste ära kaob mingil hetkel, kuidas meie lapsed siis kooli saavad? Kui teed on korras, siis sõidab buss poole tunniga Kärddlasse kooli, või teistpidi, et siis teeb Kärddla III astme Laukale ja toob oma lapsed Laukale ja vahemaad ühtlustuvad.

Jaanus Valk: lepingus on kirjas, et Lauka kool jätkab kolme astmega vähemalt 4 aasta jooksul. Kui lapsi enam pole, on väga raske jätkata.

Liia Toom: olen edasi-tagasi sõitja ja mõtlen igal aastal, miks ei võiks sügisel teha puude koristust teede ääres, et vältida puude langemisega seotud ohtusid, see ei puuduta küll tänast koosolekut, aga ettepaneku tegin selle pärast, et siin on nii palju asjalikke inimesi koos.

Toomas Saal: mul on ettepanek, mille võiks lepingusse sisse kirjutada. Minul ei ole ääremaastumise hirmu, ametlik kohalolek on küll tähtis, kuid tegelikult on väga palju asju, kus asukoht ei oma enam tähendust. Lepingusse võiks kirjutada, et ühises vallas on prioriteediks kommunikatsioonide arendamine, selle hulka käivad ka teed. Kui tehakse selline üleriigiline pingerida nagu juttu oli, siis seda tuleks vältida ja selle vastu võidelda. Teed on osa sellest, mis toob inimesi siia, sama tähtis on see, et siin oleks TV, elekter, side, internet – need on need kommunikatsioonid, mis vajavad arendamist Kõpu kandis. TV lõpeb ära Reigi-Kõrgessaare kandis, sama asi on mobiili ja interneti leviga, kelle oma on valguskaabel?

Ettepanek Toomas Saalilt: lepingusse võiks kirjutada, et ühises vallas on prioriteediks kommunikatsioonide arendamine.

Jaanus Valk: see on üleriigiline lairiba võrk, mis jookseb Kõppu välja, see on magistraalkaabel ja sellega liituda ei saa, peab tekkima keegi, kes võtab selle teeninduse enda peale, paraku on see läbimõtle mata arendus.

Riho Rahuoja: Elioni omad ütlevad, et kui panevad oma hinnale renditeenuse otsa, läheb inimese jaoks väga kalliks. See on Hiiumaa jaoks tõsine teema ja siin peab RIA oma õla alla panema ja ütleva, kuidas see projekt Eesti riigi jaoks ära lõpetada. Täna hakkavad ühendusvõimsused läbi õhu olema nii head ja kvaliteetsed, et lõpuks pole seda kaablit vajagi.

Jaanus Valk: tehniliselt peaks see kaabel võimaldama 1,5 km raadiuses väga kiire ühenduse, kuid administratiivsed otsused on tegemata.

Harda Roosna: kas uue omavalitsuse prioriteetide seas on ka ettevõtluse soodustamine, arendamine?

Jaanus Valk: ettevõtluse teema on sees läbi keskkonna loomise. Omavalitsus ei saa luua töökohti, saab luua keskkonna ja need suured projektid, mis on lepingus kirjas, soodustavad ettevõtluse arengut ja töökohtade loomist.

Anton Kaljula: arengukavad jäävad kehtima, valimised ja poliitikute lubadused alles tulevad, praegu saame kokku leppida lepingus.

Jaanus Valk: jah, arengukavad ja üldplaneeringud jäävad kehtima, nende muutmisprotsess on väga pikk, uus põhimäärus on kavas vastu võtta septembris. Kui saame rahva heakskiidu, siis alustatakse kohe ka sümboolika konkursi ettevalmistamisega, Kärkla pool on soovinud, et sümboolikas kajastuks kindlasti Kõpu majakas.

Toomas Saal: teine ettepanek veel, see on ajendatud elektrikatkestustest aastavahetusel Kõpus: omavalitsus võiks toetada elanike algatust, et Eesti Energia kompenseeriks elektri hinna kaudu katkestusi ja mõistlik oleks, et nendes piirkondades maksaksid inimesed elektri hindu 50% võrra vähem. Seda on üksiku palvega Eesti Energialt raske kätte saada, üksik palve ei mõju, siin võiks omavalitsus inimestele appi tulla.

Ettepanek Toomas Saalilt: omavalitsus võiks toetada elanike algatust, et Eesti Energia kompenseeriks selle piirkonna elanikele elektrikatkestused läbi elektri hinna.

Aili Küttim: kui rohkem küsimusi pole, siis mul on palve, et annaksite kindlasti teada oma meelsusest küsitluse päeval, volikogus oleme omavahel rääkinud, et kui inimesed ei soovi, siis seda otsust ei tule, seega olge aktiivsed, ärge jätke seda otsust tegemata.

Jaanus Valk: tänase tulemuseni tulemuseni jõuti 1,5 kuuga, see tahe ja soov meie volikogude ja juhtkomisjoni poolt on olnud suur. Lõpetuseks saavad sõna juhtkomisjoni liikmed.

Mati Kiivit: uues volikogus on 21 liiget ja tuleb tasakaalustatult läheneda otsustele. Mida rohkem on inimesi, seda parem on kvaliteet, seda kindlamalt saavad ülesanded täidetud.

Ants Vahtras: mul ei õnnestunud küll juhtkomisjoni töös väga aktiivselt osaleda, minu mõtteid ja soove seal seetõttu niipalju sees ei ole, kui oleks võinud olla. Mind paneb imestama, et Kõrgessaare selle ettepanekuga üldse välja tuli, lisaks on lepingus palju optimismi. Olles 20 aastat poliitikas, tean ja tajun seda, mis on realselt võimalik ja seetõttu olen nii mõneski kohas skeptiline. Kui kõikides kohtades säilib see tase, mis praegu, siis arvan, et see on üle jõu käiv ülesanne, aga loodan, et noored viivad asja edasi.

Anton Kaljula: mina vastupidi olen optimist, kohe ei lähe kindlasti paremaks, aga kindlasti ei lähe midagi ka halvemaks. Leian, et Hiiumaa KOVid ei peaks konkureerima omavahel. Oleme Hiiumaa nime minetamas ja peame hakkama kiiresti ühiselt mõtlema.

Tiit Harjak: kogemus juhtrühmas töötamisel on väga positiivne. Slaidil oli kirjas, et politiseerumine on miinus, aga julgen väita, et see aeg, mil olen olnud erakonnas, ei ole tundnud ülevalt poolt survet. Nagunii te valite inimesi ja usaldage neid.

Georg Linkov: kui Aili ja Jaanus Kärdlasse tulid ja seda ühinemisjuttu rääkima hakkasid, siis Kärdlas otsus läbirääkimiste alustamiseks tuli nii kiiresti just seetõttu, et saime olla nendes kindlad. Olime eelnevad 3 aastat teinud väga erinevat koostööd ja kõik, milles olime varem kokku leppinud, toimus. Seda ei saa paraku kõigi Hiiumaa valdade kohta öelda. See on hästi paljuski usalduse küsimus.

Aili Küttim: võib olla jääb veidi arusaamatuks, kust see probleem tuleb. See ei paistagi välja oma volikogus. Need nurgad, mis kokku ei lähe, tulevad välja just HOLis, kus otsustatakse need asjad, mis meid kõiki mõjutavad, need üldised Hiiumaad puudutavad asjad. On lihtsalt ühed omavalitsused, kes mõtlevad ühte moodi ja teised, kes mõtlevad teistmoodi. Aga meie oleme täna jõudnud just selle ühinemise otsuseni.

Ivo Eesmaa: see on usalduse küsimus. Kõigepealt peame usaldama iseennast ja tegema otsuse, kas siis jah või ei, siis usaldama neid, keda valime ja siis neid, kellega tahame koostööd teha. Ilma usalduseta kaugele ei saa.

Katrin Sarapuu: kui jäi veel küsimusi, siis saab kindlasti veel meie poole pöörduda ja saame anda selgitusi. 4. aprillini saab esitada ettepanekuid ja lõplik otsus tuleb 15. aprillil.

Helika Villmäe: omavalitsuse ametnikuna tean, milliste erinevate valdkondade ja ülesannetega tegelevad inimesed igapäevaselt meie majas ja ka valdades. Pean oluliseks, et ühinemise korral tekiks töötajatel võimalus spetsialiseeruda konkreetsetele valdkondadele.

Jaanus Valk: lõpetuseks lühidalt, et tahame parimat ja mina usun ühinemisse.

Protokolli koostas Helika Villmäe.